

BOTKYRKAS

GRÖNSTRUKTURPROGRAM

KORTVERSIONEN

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Det här är kortversion av **Botkyrkas grönstrukturprogram** som redovisar vision, mål och målbilder för det gröna i Botkyrka kommun. Programmet innehåller också förslag på metoder och verktyg som är användbara i resan mot ett hållbart Botkyrka med en sammanhållen grönstruktur. Varje plats har sina unika förutsättningar där avvägningar mellan grönstruktur, infrastruktur och bebyggelse måste göras. Grönstrukturprogrammet är en första hjälpande hand i den processen.

Vad är ett grönstrukturprogram?

Botkyrkas grönstrukturprogram visar vilka mål kommunen ska uppnå, kortsiktigt och långsiktigt, för den tätortsnära grönskan. Grönstrukturprogrammet kompletterar kommunens övriga styrdokument genom att vägleda och stötta i frågor som gäller användningen av mark- och vattenområden. Ett av programmets viktigaste uppgifter är lyfta parker och grönområden och ge dem plats i en kommun som växer i befolkningsantal.

Botkyrkas grönstrukturprogram ska

- bidra till att grönstrukturen hanteras som en självklar del i samhällsbyggnadsprocessen
- fungera som fakta- och kunskapsunderlag kring de gröna frågorna
- skapa samsyn mellan kommunens tjänstepersoner och politiker
- visa hur kommunen hanterar, prioriterar och värderar de gröna strukturerna.

Grönstrukturprogrammets kommunövergripande mål:

1. Grönstrukturen är en självklar del av Botkyrka som plats
2. Botkyrkabornas grönområden skapar möten och är lätta att nå
3. Grönstrukturen i Botkyrka är sammanhållen och har hög biologisk mångfald
4. Botkyrkas grönstruktur är robust och bidrar till att hantera klimatförändringarna

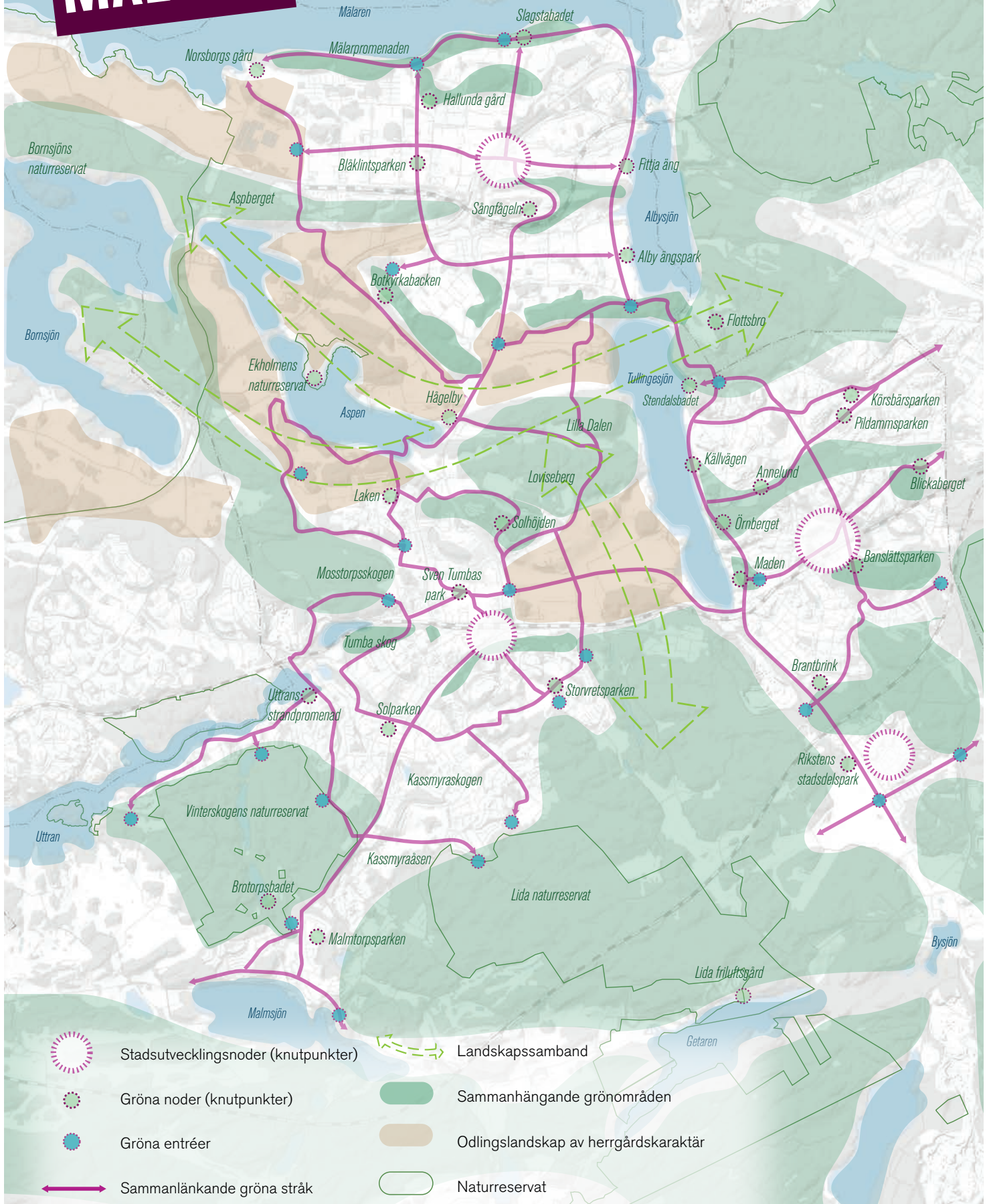
Ordlista

Grönstruktur	alla vegetationsklädda ytor och vattenområden som bildar kommunens gröna struktur
Grön infrastruktur	nätverk av natur med biotoper som bidrar till fungerande spridnings- och livsmiljöer för växter och djur
Ekosystem	allt levande och den miljö som finns inom ett naturområde
Biologisk mångfald	variationsrikedomen i naturen som omfattar variation av livsmiljöer, arter och variation inom arter
Ekosystemtjänster	produkter och tjänster som människan får från ekosystemen
Biotop	ett naturligt avgränsat område, livsmiljö, med ett växt- och djurliv som är typiskt för platsen och ger en enhetlig ekologisk struktur

ÖVERGRIPANDE

MÅLBILD

Botkyrkas grönstrukturprogram fokuserar på den tätortsnära grönskan. Läs mer om målbildskartan och om fördjupade målbilder för olika kommundelar i grönstrukturprogrammet.

Varför ser det ut som det gör?

För att förstå hur vi bäst ska förvalta och utveckla grönstrukturen i Botkyrka kommun är det viktigt att få insikt i hur landskapet och de gröna värdena har utvecklats över tid.

Vårt vackra sprickdalslandskap, med bördiga dalgångar och skogsklädda höjdparter, är resultatet av miljoner år av naturens krafter. Människan har brukat jorden efter dess geologiska förutsättningar och på så sett ytterligare format och påverkat landskapet. Botkyrka kommun kan delas in i tre olika landskapstyper som erbjuder olika karaktärer, kvaliteter och visuella uttryck.

Det öppna sprickdalslandskapet i kommunens norra delar har under århundraden påverkats av jordbruk och bete. Den långa kulturhistorien har lämnat fysiska spår i form av ekhagar, åkerholmar, skogsbryn och odlingsrösen som även utgör viktiga livsmiljöer och spridningsvägar för flera växt- och djurarter.

Botkyrka kommuns södra delar består av ett **skogsdominerat sprickdalslandskap**, där den trolska hållmarkstallskogen dominerar. Höjderna utgör även fyndplats för stenåldersboplatser eftersom dessa var de öar som höjde sig över vattenytan under stenåldern.

Tätorternas centrala delar utgör **tätortslandskapet**. Här finns gröna öar med fornlämningar, lummiga tomter och gårdar, samt gröna parker och stråk.

Det gamla åkerlandskapet lever kvar i en annan form idag: som fotbollsplaner, bostadsgårdar och parkmark.

När Alby i byggdes i herrgårdslandskapet på 1970-talet sparades många av ekarna på de gamla åkerholmarna.

Historiska lager förvaltas och utvecklas i grönstrukturen när vi tar hand om gamla träd och planterar nya och anlägger odlingslotter, trädgårdar och parker.

Sociala värden och folkhälsa

Det finns ett mycket starkt samband mellan den tätortsnära grönskan och människors hälsa. I det gröna finns det plats för både lek, aktivitet och återhämtning. Här sker också möten mellan människor, parallellt med avkopplande egentid.

Eftersom vi människor har olika behov är det viktigt att det finns en variation av gröna platser. De behöver vara tillräckligt stora, rymma olika funktioner, finnas på rätt avstånd och vara någorlunda jämnt fördelade geografiskt.

Botkyrka kommun innehåller mycket grönska i form av parker, gamla betesmarker och skogsområden. Här finns möjlighet till rekreation och höga upplevelsevärden. Det sjörika sprickdalslandskapet bjuder på höga naturvärden och det är aldrig långt till vattnet i Botkyrka. I Botkyrka finns dessutom många strandpromenader och cykelleder som knyter ihop de olika kommundelarna.

Grönstrukturen bidrar till social samvaro och hälsa.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Biologisk mångfald kan beskrivas som variationsrikedomen i naturen. I områden med hög biologisk mångfald finns många olika naturtyper och arter men även en genetisk variation inom arterna. Alla levande varelser, och den miljö de befinner sig i, bildar tillsammans ett ekosystem.

Biologisk mångfald är en förutsättning för stabila och väl fungerande ekosystem, med långsiktig förmåga att producera livsnödvändiga ekosystemtjänster så som växternas fotosyntes som ger upphov till syret vi andas, och insekternas pollinering som ger oss mat.

Man kan lätt tro att bevarandet av biologisk mångfald bäst sker på landsbygden eller i skogen, men även storstadsregioner måste ta ett ansvar för den förlust av arter som idag sker.

För att bevara och stärka den biologiska mångfalden är det mycket viktigt att man i städer planerar för en fungerande grön infrastruktur, ett nätverk av natur som bidrar till fungerande spridnings- och livsmiljöer för växter och djur.

MÅL 1

Grönstrukturen är en självklar del av Botkyrka som plats

Botkyrkas grönområden ska vara lika viktiga och självklara som infrastruktur och byggnader. De gröna värdena lägger grunden för en god livsmiljö, hållbara ekosystem, en god ekonomi och en attraktiv kommun.

Exempel på verktyg och metoder för att uppnå mål 1

Genom att tidigt planera och skapa utrymme för grönstrukturen gör vi den till en självklar del i samhällsbyggnadsprocessen. I grönstrukturprogrammet har vi exempelvis delat in Botkyrkas grönområden i olika gröna typologier, där vi kartlagt och beskrivit olika typer av parker och grönområden i de olika kommundelarna.

MÅL 2

Botkyrkabornas grönområden skapar möten och är lätta att nå

Att vistas i det gröna ska vara lätt, tryggt och självklart för alla. Botkyrkabornas grönområden ska vara lättillgängliga och tillräckligt stora för att möjliggöra både lek, aktivitet och återhämtning.

Exempel på verktyg och metoder för att uppnå mål 2

Genom medborgardialoger blir Botkyrkaborna delaktiga i utvecklingen av de gröna rummen. Det är också viktigt att planera för både barn och äldre så att vi skapar miljöer som fungerar för alla. I grönstrukturprogrammet har vi analyserat sociala värden, tillgänglighet och bristområden för grönområdena i de olika kommundelarna. Vi har även kartlagt områden med utvecklingsmöjligheter.

MÅL 3

Grönstrukturen i Botkyrka är sammanhållen och har hög biologisk mångfald

Botkyrka kommun ska ha en sammanhållen grönstruktur med en hög biologisk mångfald. Här ska finnas ett nätverk av natur som bidrar till fungerande spridnings- och livsmiljöer för växter och djur, både lokalt och regionalt.

Exempel på verktyg och metoder för att uppnå mål 3

Genom att planera och förvalta landskapet som en helhet så jobbar man aktivt för en sammanhållen grönstruktur. Områden med höga och mycket höga naturvärden bör bevaras och tas hänsyn till i planeringen av respektive kommundel. I grönstrukturprogrammet har vi analyserat och kartlagt grön infrastruktur för barrskog, ädellövskog och sand- och gräsmarker.

MÅL 4

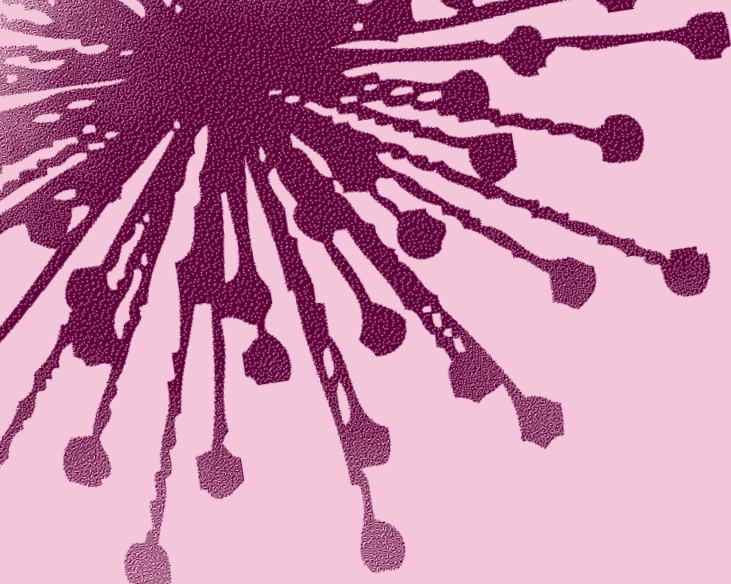
Botkyrkas grönstruktur är robust och bidrar till att hantera klimatförändringarna

Botkyrkas grönområden ska hysa livskraftiga ekosystem som kan hantera pågående klimatförändringar. Grönstrukturen ska ge utrymme för en mångfald av ekosystemtjänster så som flödesreglering, vattenrening, temperaturreglering och matproduktion. Ekosystembaserade lösningar prioriteras framför tekniska lösningar.

Exempel på verktyg och metoder för att uppnå mål 2

Genom att planera för naturbaserade lösningar som även gynnar den biologiska mångfalden så skapas bättre förutsättningar för livskraftiga ekosystem och en robust grönstruktur. Det är också viktigt att synliggöra vilka ekonomiska värden de gröna strukturerna genererar, både idag och i framtiden. I grönstrukturprogrammet har vi analyserat och kartlagt områden med kapacitet att reglera vattenflöden och lokalklimatet i Botkyrkas olika kommundelar.

Det här är kortversionen av Botkyrkas grönstrukturprogram. Det visar vilka mål kommunen ska uppnå, kortsiktigt och långsiktigt. Programmet fokuserar på den tätortsnära grönskan och kompletterar kommunens övriga styrdokument genom att vägleda och stötta i frågor som gäller användningen av mark- och vattenområden. Ett av programmets viktigaste uppgifter är lyfta parker och grönområden och ge det gröna plats i en kommun som växer i befolkningsantal.

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Botkyrka grönstrukturprogram
kortversion 2022

